

**Міністерство освіти та науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
імені Івана Зязюна
Inštitút Juraĵa Páleša v Levoči in The Catholic University in Ružomberok (Slovakia)
Institute of physiology and pathology of hearing (Poland)
International Center of Hearing and Speech MEDINCUS (Poland)
Всеукраїнський респіраторний клуб
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Науково-методичний тренінговий центр соціального і
професійного розвитку людини
Науково-методична Лабораторія з охорони, розвитку та вдосконалення голосу
представників голосомовних професій**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

I Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції

**«ГОЛОС ПРЕДСТАВНИКІВ ГОЛОСОМОВНИХ ПРОФЕСІЙ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ»**

16 квітня 2019 року

Харків 2019

УДК 37.013:612.78
ББК 74.580.22

Збірник наукових праць I Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Голос представників голосомовних професій : актуальні проблеми, досвід та інновації» - Харків: ХНПУ, 2019. – 165с.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол №4 від 10.05.2019 р.*

Видається в електронному вигляді

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2019

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОСТАНОВКИ ВОКАЛЬНОГО ГОЛОСУ	97
<i>Бакай С.Ю.</i> Деякі аспекти впливу музикотерапії та вокалотерапії в сучасному педагогічному навчально-виховному процесі.....	97
<i>Буланова Т. М., Акинъшина Т. В.</i> Специфічні особливості вокальної роботи з вокально-хоровим колективом.....	105
<i>Беспалова І.Г.</i> Особливості функціонування жанру сучасної естрадної пісні 70-80 рр. ХХ століття.....	109
<i>Веремчук Т. В.</i> Педагогічний потенціал романсової лірики в контексті підготовки майбутніх викладачів вокалу.....	112
<i>Зеленюк П. А.</i> Пісенна творчість В. Івасюка в контексті розвитку української естрадної музики ХХ століття.....	115
<i>Золотарьова М. Р.</i> Традиції формування вокального стилю «bel canto».....	117
<i>Ковтун А.В.</i> Методика розвитку співацького голосу майбутніх вихователів.....	121
<i>Кузьмічова В.А.</i> Формування вокальної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва в класі постановки голосу.....	125
<i>Медко К. В.</i> Вплив та значення вокалізів для формування співацьких навичок дитини.....	130
<i>Осіпок Д. І.</i> Формування культури співу майбутнього викладача музичного мистецтва.....	135
<i>Попова О. В.</i> Розвиток вокально-хорових здібностей учнів ДМШ на початковому етапі навчання.....	138

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЖАНРУ СУЧАСНОЇ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ 70-80 РОКІВ ХХ СТ.

Естрадна пісня – вокально-інструментальна композиція, що має просту структуру, підвищену роль аранжування, тенденцію до варіантів виконавської інтерпретації, яка поєднує декламацію тексту з різноманітними неакадемічними вокальними прийомами (вібрато, субтон, мелізми). Поняття «музичне мистецтво естради» належить до виду музичного мистецтва, що об'єднує різні форми вокального та інструментального виконавства включаючи у себе різні жанри, стилі, напрямки, течії засоби виконання, які легко сприймаються і доступні широкій аудиторії.

Вивчення різних джерел свідчить, що особливості жанру естрадної пісні в 70-80 рр. ХХ ст. розглядали у своїх працях вчені та музикознавці (Ю. Драбчук, Л. Кадцин, С. Клітін, І. Маєвська, М. Мозговий, О. Півніцька, Е. Рибаківа, М. Тараканова та ін.). Естрадна пісня, на їх думку, слідувала за віхами історичного розвитку Радянського Союзу, формувала менталітет народу, була предметом соціального замовлення (їй присвячувались дискусії, пленуми, наради республіканського та всесоюзного значення). Пісенний матеріал охоплював академічні жанри вітчизняної опери, симфонії, інструментального концерту, проникав у кінематограф.

Сучасна класична музика, джаз і рок – три головних галузі музичної культури другої половини 70-80 рр. ХХ ст. Важливою сферою музичного життя цього періоду стала і поп-музика – складний комплекс популярних музичних напрямів і індустрії розваг. У класиці, джазу і року є загальний корінь – традиції фольклору, а народна музика незмінно підтримувала творчі пошуки професійних музикантів. ХХ ст. відкрило загалу сільську народну музику, її драматизм і незвичайну гостроту звучання, що одночасно і лякала, і заворожувала. Система мислення, виявлена в старовинному фольклорі була

співзвучною трагічному духовному досвіду сучасної людини.

У цей період започаткувалися естрадні моножанрові концерти: популярної пісні, джазових концертів, рок-ансамблів, а також естрадний театр: вар'єте, ревю, кабаре, мюзик-хол, мюзикл. Науково-технічні відкриття в галузі акустики та електроніки багато в чому сформували особливості естрадного мистецтва, основою якого стали: електроінструменти, нова звукова палітра, темброво-кolorистичні фарби електронних музичних інструментів та людського голосу підсиленого мікрофоном [2].

Музиканти прагнули єднання з аудиторією, нерідко провокували її на безпосередню реакцію і ставили слухача в умови живого діалогу з музикою. Саме тепер музиканти змогли реалізувати властивість свого мистецтва об'єднувати людей, уміло створюючи у величезній аудиторії могутні емоційні пориви – як позитивні, так і негативні.

На думку мистецтвознавця О. Іллічової, в даний період пісенна культура перебувала в умовах посилення впливу цензурного пресу в умовах міжнародного співробітництва, що розширювалося, налагодженою системою концертно-гастрольної діяльності (Держконцерт, Союзконцерт), зростання опозиційних настроїв у суспільстві. Звідси – бурхливе зростання офіційної професійної та самодіяльної культури і одночасно непідцензурної культури у вигляді різноманітних течій: протесту на обмеження авторської пісні у вигляді «магнітофонної революції», розвитку рок-культури вихід у світ емігрантської лірики тощо [3].

В естрадній пісні 1970-х, як ніколи раніше, розкривається індивідуальний початок як у виконавській, так і в композиторській творчості. У піснях цього періоду композитори черпають натхнення з народно-пісенних витоків.

Пісенну культуру 1970-х років прославили такі композитори, як Ю. Антонов, М. Дунаєвський, В. Кузьмін, П. Майборода, Ю. Лоза, Р. Паулс, О. Пахмутова, М. Поклад, І. Таривердієв, В. Шаїнський, М. Фрадкін, Я. Френкель та ін.

У 1970-х рр. загальною рисою світової естради як різновиду масової культури стає поширення шлягерів (від нім. *schlager* – ходовий товар та *schlagen* – бити в барабан) – особливо популярних пісень, підпорядкованих музичній моді. Характерними особливостями шлягеру є стандартність тематики (наприклад, тема кохання), простота тексту, виразність ритміки, лапідарність сюжету, образно-лексична стереотипність у поєднанні з оригінальністю провідного образу.

Сучасний музикознавець Ю. Драбчук вважає 80-ті рр. ХХст, кульмінаційним періодом розвитку вітчизняної естрадної пісні: принципове оновлення звукового матеріалу, стрімке запровадження цифрових акустичних пристроїв та мультимедійних комп'ютерів, звернення композиторів-пісенників до витоків – фольклору та романсу.

Отже, функціонування жанру естрадної пісні в 70-80-рр. ХХ століття становить універсальний феномен вітчизняної культури. Становлення вітчизняного естрадного мистецтва відбувалося в руслі стрімкої професіоналізації кадрів традиційних жанрів і запозичення деяких видів західного масового мистецтва. Правомірно констатувати посилення тенденцій жанрової диференціації репертуару, стимулювання синтезу різноманітних видів мистецтва у зв'язку із суспільними потребами специфічної музично-виконавської діяльності.

Список використаних джерел

1. Кузьмічова В. А. Деякі аспекти професійної вокальної підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів / В. А. Кузьмічова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – 2014. – Вип. 43. – Ч. 3. – С. 107 – 112.

2. Чернікова С. В. Генезис естрадного вокально-ансамблевого виконавства та шляхи його професіоналізації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / С. В. Чернікова. – Луганськ, 2008. – 59 с.

3. Откидач В. М. Естрадний спів і шоубізнес: навч.-метод. посіб. / В. М. Откидач. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 368 с.